

RAPPORTER - Innberetning vedr. undersøkelse av to tuftlignende konstruksjoner og registrering ved Østernsetra

175.000, 11.88. e.s. trykk-Oslo

Sak			
Dok.nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
			HURUM KOMMUNE - <u>SÆTTE BRUK OG RØED ØSTRE</u> - 1/1 og 37/1

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn Sætre bruk og Røed østre	
G.nr./br.nr. 1/1 og 37/1	
Kommune Hurum	Fylke Buskerud
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr. Georg Omsted, bestyrer på Sætre bruk Iver Wittusen, Røed Østre	
Gjelder: Undersøkelse av to tuftliknende konstruksjoner og registrering ved Østernsetra.	
Flyfoto	Kartref. CM 037 CM 038
Innber./rapport/reg. ved: Inger Karlberg	Dato 10.09.1989

Ole Grimsrud og undertegnede undersøkte to tuftliknende konstruksjoner i Sirismyrdalen og ved Fjellfiske (begge på Røed østre 37/1), og nyregistrerte på Østernsetra, syd for Stikkvanskollen i uke 28, 3. juli til 7. juli 1989.

Østernsetra

Etter opplysninger fra informant G.Omsted skulle det være gammelt dyrket areal cirka 300 m SV for Seterpytten, på østsiden av et bratt heng. På kartet blir dette området avmerket med Østernsetra hvor det er høybonitets områder, men hvor det ikke ble funnet spor av interesse (se Britt Sollis rapport, Hurum-prosjekt 1988).

Det aktuelle området er avgrenset av Skavmyrfjellets SØ-bratte del, Seterpytten i N, bekkefar mellom Seterpytten og Rødvann i Ø, samt grense i S mellom 3/4 og 1/1. I plantet ungskogsområde kan det ha vært dyrket areal i form av beite, da det er forholdsvis stenfritt. Det er ikke funnet rydningsrøyser, heller ikke åkerhakk/-reiner tiltross for helling på arealet. For uten om den plantede granskogen vokser det barlind.

En sti fører igjennom dette området, og ca. 50 m Ø ligger et gressdekket platå, like i S-kanten av bergoverflate av granitt. På dette platået ligger fem stener på hverandre, tilsammen utgjør en lengde av

Gårds/bruksnavn	
Sætre bruk og Røed østre	
G.nr./br.nr.	
1/1 og 37/1	
Kommune	Fylke
Hurum	Buskerud

1.20m. Dette kan være et hushjørne i SØ, og muligens det eneste stedet det er nødvendig å bygge opp fra bakkenivået. Fra "hushjørnet" og vestover strekker seg en kant som er litt høyere enn omkringliggende landskap, deretter en "grøft" på innsiden, mot N. NØ for dette en rektangulær gressdekket flate som også er høyere enn bakkenivået og med størrelse 1.40x4.0m, (kan være deler av et hus). Størrelse på gressletten hvor "tuften" ligger er 5.5 x 8.5m. Dette kan være rester etter et mer provisorisk hus, f.eks. løe i forbindelse med beitemark.

TUFTLIKNEDE STRUKTURER:

Både på fjellplatået V for Fjellfiske og i Sirismyrdalen ligger to like tufter som ble påvist av grunneier Iver Wittusen ofr registrantene i 1988. Angående den verbale beskrivelsen av de enkelte anlegg kan det igjen henvises til Britt Sollis rapport for 1988.

Sirismyrdalen

"Tuften" består av et ovalt parti med grønft i hestekoform omkring, og et frontparti oppbygd av stener, størrelse 7x8m. Teoretisk kunne masse fra grønften dannet grunnlag for partiet i midten. Dette ble undersøkt ved å legge en sjakt fra midtlinjen av "tuften" og gjennom grønften ut i naturbakken på utsiden. Sjaktens størrelse: 4.8 x 0.4m. Det ble skilt ut 8 lag, hvorav torvlaget øverst og naturbakken nederst er felles for hele profilen. (se tegning). Naturlige lag i terrenget vises i profiltegningens høyre del: under tovlaget ligger et jevnt ca.10 cm tykt humuslag, deretter morenegrus/sand med kraftig rødfarge. I selve grønften ligger et ca.15cm tykt, fett, homogent humuslag med lite sand og røtter. Dette laget følger i bunn også grønftens form. Delvis under dette laget ligger morene/sandlaget, og delvis et leirholdig lag. Det siste er trolig en del av naturbakken. Profilen i selve "tuften" er mer sammensatt: under torvlaget ligger et lag som ligner på humuslaget, men inneholder mer sand og er lysere i sin rød farge enn tilsvarende lag i den naturlige avsatte delen. Dette laget kan være påført, men etter tykkelsen å dømme kan det være avsatt gjennom et tilsvarende tidsrom som humuslaget. Fargeforskjellen kan skyldes påvirkning fra under-

Gårds/bruksnavn	
Sætre bruk og Røed østre	
G.nr./br.nr.	
1/1 og 37/1	
Kommune	Fylke
Hurum	Buskerud

liggende lag av anderledes karakter. Under dette igjen et tykt, homogent lag med blekere rødfarge enn naturbakken, ellers mye felles med dette. Laget under er meget spesielt og har ingen paralleller i profilen. Det er et sandblandet lag med lys grå/blek rødbrun farge. Sandkorn påvirket av brann? Laget strekker seg over hele "tuften" og inneholder trerester, delvis brente. Det er ikke mulig å tolke trerestenes funksjon ut fra dette lille utsnittet. Ved siden av trerestene er det spesielt i dette laget med mer sten, bl.a. i kanten mot grøften. Laget er ca. 10-15cm i tykkelse. Naturbakken er siste laget under, men ned i dette laget er det rester av en staur(?). Antagelig har denne med konstruksjonen i det overliggende lag å gjøre. Det ble ikke gjort noen løsfunn som kunne indikere en alder på anlegget. Treprøve ble innhentet fra trerestene til C14-prøve.

Ved Fjellfiske

En liknende "tuft" ligger på et platå ved Fjellfiske, også på Røed østre (37/1). Denne har samme form som eksemplet i Sirismyrdalen, men er grunnere i formen og delvis forstyrret av en rotvelt. Størrelse ca. 7.60 x 7.50m. Grøften går rundt i hesteskoform, med stenfront som "fjerde tuftavgrensning". Det ble ikke sjaktet i denne "tuften" kun laget en plantegning.

Alder og funksjon på disse to anlegg er usikker, delvis da det ikke finnes tradisjon, og delvis fordi det etter sjakting ikke ble funnet gjenstander. De tykke lagene over trerestene i sjakten kan vitne om at strukturene har en alder tilbake til middelalder eller tidligere, avhengig av den naturlige massetilveksten. Det er mye som tyder på at de to anleggene er laget etter "samme lest", og dermed samme bruk, og muligens samme tidsperiode.

Oppsummerte fellestrekk og ulikheter ved "tuftene".

Utforming med hesteskoform, stenparti i front og grøft som skille til terrenget omkring.

Lik størrelse.

Plassering i forhold til N-S akse er lik: ca. 70 grader NØ.

Gårds/bruksnavn	
Sætre bruk og Røed østre	
G.nr./br.nr.	
1/1 og 37/1	
Kommune	Fylke
Hurum	Buskerud

Ulikheter:

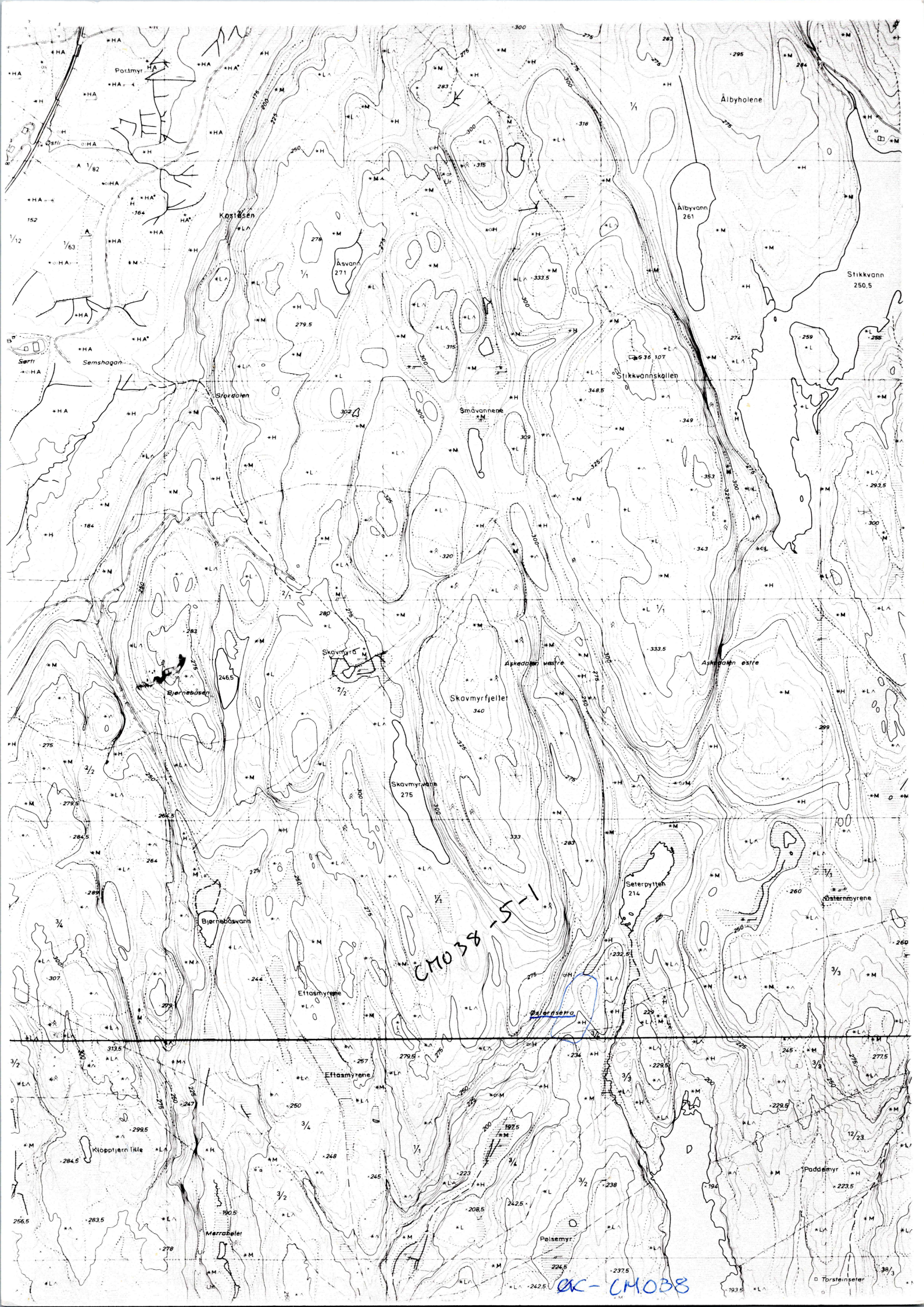
"Tuften" i Sirismyrdalen er plassert med front ned mot bekkefar/myrsøkk i svakt hellende terreng. Landskapet omkring er en markert N-S gående kløft, med furu/granskog, lyng i undervegetasjon og små knauser og bergoverflater fremme i dagen.

"Tuften" ved Fjellfiske ligger i ungskog på et vestvendt søkk av et plataå, delvis i utkanten av en myr. Fronten vender inn mot plataået.

Drammen

10. sept. 1989

CMO38 - 5-1

OK - CMO38

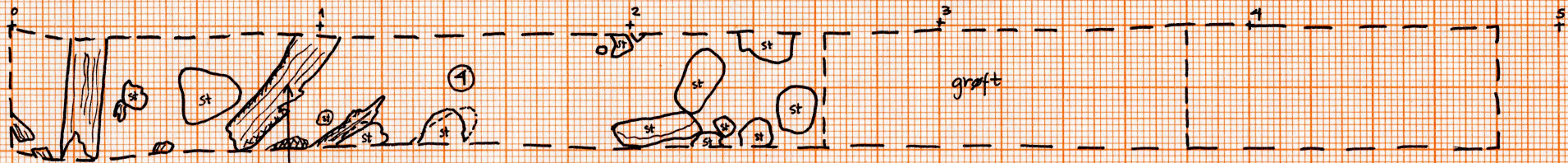

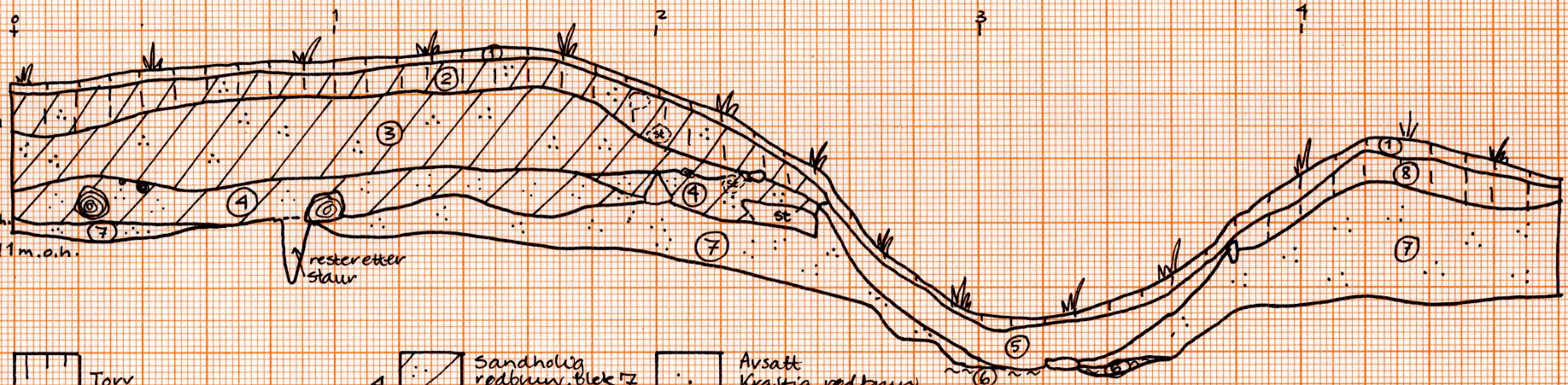

C14-prøve

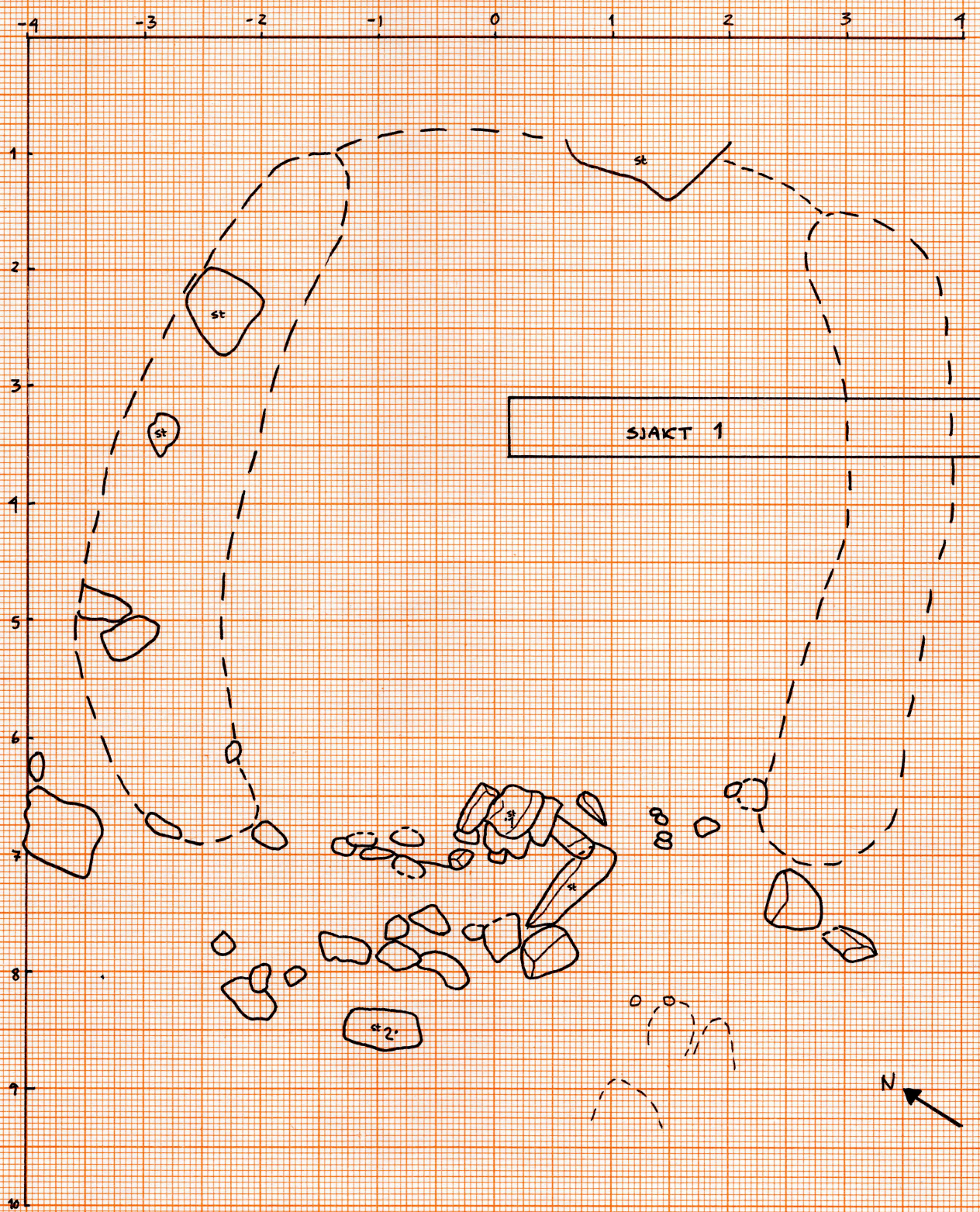
snor: 2,41 m
 høyere enn bunn av kloft / bekk:
 ca. 207 m.h.
 snor: 209,41 m.o.h.

1		Torr	4		Sandholdig rødbrun, blek 7 påføit? m/ rester brent sand			Avsatt Kraftig rødbrun møre, naturbakke
2		Sandblandet jord, lys, mye røtter, påføit? sannsynlig avsatt, se også lag 3	5		mørk fet homogent masse, lite sand	8		Fet, brunlig humus
3		rødlig sandlag påføit?	6		leire			

HURUM- PROSJEKTET 1989
 Siri'smyrdalen, Rød østre 37/1
 "Hustuft", sjakt 1
 DATO: 05.07.1989
 SIGN: O.Grimsmud og J.Kaulberg

HURUM- PROSJEKTET 1989

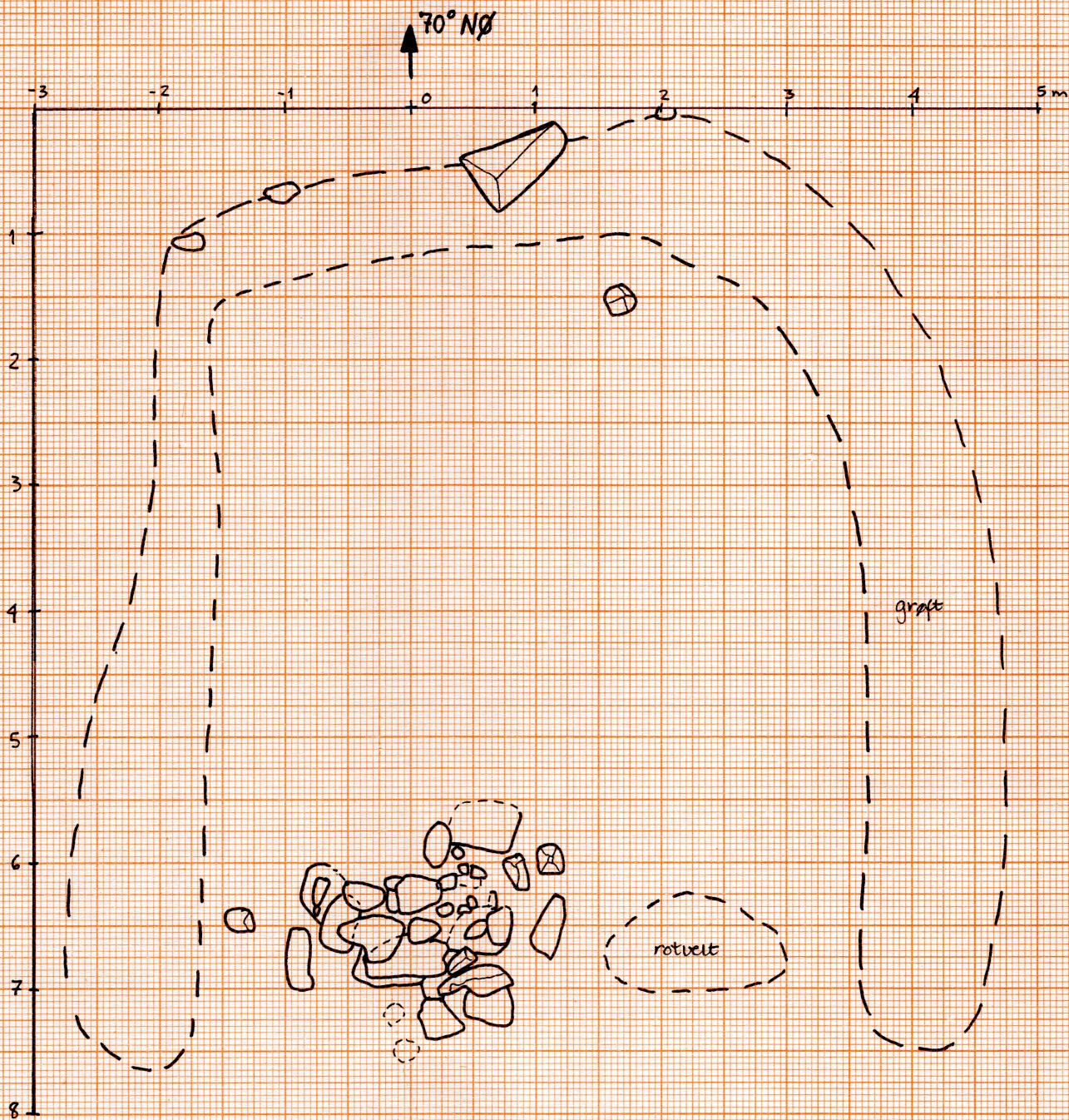
Sirismyrdalen, Rød østie 57/1
"Hustuft"

DATE: 05.07.89

SIGN: O. Grimsrud og J. Kallberg

MALESTOKK: 1:50

HURUM-PROSJEKTET 1989

"HUSTUFT" v/ Fjellfiske, Rød østre 37/1
 "ANDERSPLASSEN"

DATO: 06.07.1989

SIGN: O. Grimstad og J. Kaulberg

MÅLESTOKK: 1:50

Stats-
administrasjonen

MELDING

Fra/FrÅ

Til

Sak

Bilde 32-34 Cant til
Lysbildeforedrag.

Ingfin Skre

Mottatt/Motteke av

Dato

Kl

**Fotoliste Østernsæter,
v/Fjellfiske og Sirismyrdalen**

Svart/hvitt film nr.21219

Bilde nr:	Motiv:	Sett fra:	Dato:
-1	"Hustuft" Sirismyrdalen	SSV	05.07.89
0	" m/sjakt	N	"
2	"Tuft" m/profil, 0-1m	VSV	06.07.89
3	Profil, 2-3m,steinpakning i kant av "tuft"	VSV	"
4	Profil, 0-1m	VSV	"
5	Sjakt i sin helhet	N	"
6	NV hjørne av sjakt, nærbilde av planke på tvers	Ø	"
7	Nærbilde av planke 2, hvor C14 prøve er tatt	Ø	"
8	"		
9	"Andersplassen" likn. "hustuft" som i Sirismyrdalen Ole Grimsrud i grøft omkring "tuften"	N	"
10	Detaljebilde av "tuften"	NV	
11	Steinoppbygging i V.	SV	"
12	Østernsæter v/ Sæterpytten, mulig hustuft hvor Ole Grimsrud står	NNV	"
13	Nærbilde av fem steiner, hustuft? Østernsæter	SØ	07.07.89
14	Hustuft?, med høyere parti i midten m/Ole Grimsrud	SØ	"

Dias, film nr.254

32	"Hustuft", Sirismyrdalen	SSV	05.07.89
33	"Tuft" m/sjakt	N	"
34	", sjakt m/profil hvor sjakt krysser grøft	VSV	"
35-37	Ole Grimsrud undersøker i mulig avfallshaug utenfor "tuft" i Sirismyrdalen.		05.07.89

21219

